

Na porodním sále matka (rodičovský pár) stráví s miminkem dvě hodiny a poté jsou všichni převezeni na oddělení šestinedělí, kde společně stráví několik příštích dní. Některé porodnice umožňují jako nadstandardní službu společný pobyt otce s matkou a miminkem.

Na oddělení šestinedělí

Běžným standardem ve všech porodnicích by mělo být ošetřování systémem rooming in (matka společně s dítětem). Matka se naučí ošetřovat dítě a měla by se naučit technice kojení.

Každý novorozenec v porodnici projde screeningovým (tj. vyhledávacím) vyšetřením. Povinná jsou následující vyšetření:

- odběr krve z patičky na kartičku, z níž se provádí vyšetření nemoci nadledvinek, štítné žlázy a fenylketonurie;
- vyšetření klinické a ultrazvukové;
- oční vyšetření z důvodu vyloučení vrozeného šedého zákalu (katarakta).

Obvyklá jsou další vyšetření: ultrazvuk břicha – ledvin, vyšetření sluchu.

Propuštění

Propuštění dítěte je možné nejdříve po 72 ukončených hodinách po porodu. Důvodem je nutnost odebrání povinných screeningových vyšetření z krve dítěte. Obvykle je dítě do 96 hodin naočkováno proti TBC a záznam o očkování je v očkovacím průkazku.

Předpokladem propuštění je, že miminko začíná přibývat, nesmí mít výraznou novorozeneckou žloutenku ani jiné příznaky možného závažného onemocnění. Maminka by měla mít dobře rozběhlou tvorbu mléka, měla by bezpečně zvládat techniku kojení nebo jiný způsob výživy. Při propuštění matka dostává očkovací průkaz dítěte a zprávu o novorozenci. Je povinna se registrovat u vybraného pediatra do dvou pracovních dní a nahlásit dítě u vybrané zdravotní pojišťovny. Porodnice by měla maminku informovat o možnostech pomoci při problémech s kojením. (Pomocí mohou být laktační poradci, horká linka pomoci kojícím, či www.kojeni.cz.)

Seznam věcí, které by si měla maminka

vzít s sebou do porodnice

- Osobní doklady + těhotenskou průkazku, průkazku zdravotní pojišťovny, oddací list, prohlášení o jménu dítěte.
- Potřeby osobní hygieny – ručník, mýdlo, 2 žínky, pastu, zubní kartáček, dostatečné množství vložek.
- Několikery spodní kalhotky – vhodné je prádlo na jedno použití.
- Podprsenku pro kojící maminky.
- Župan a přezutí.

- Pro miminko jednorázové pleny.
- Pokud je potřeba, odsávačku mateřského mléka, formovače bradavek nebo jiné předpokládané potřebné pomůcky k rozvoji laktace.

Kontakty

Užitečné a správné informace o výběru porodnice, péči o dítě, kojení a výživě najdete na:

www.rodina.cz, www.kojeni.cz, www.mamita.cz,
www.aperio.cz

- Výběr porodnice
- Předporodní kurz
- Tatínek u porodu
- Před porodem
- Na porodním sále
- Na oddělení šestinedělí
- Propuštění
- Seznam věcí do porodnice
- Kontakty

Tatínek a maminka v porodnici

Vážení rodiče, těhotenství a narození dítěte je významná událost v životě ženy i muže.

Narozením dítěte se z páru stává rodina.

Před porodem si připravujete vybavičku, představujete si spolu nenarozené miminko a hlavou se honí mnoho otázek.

Dovolte, abychom Vám nabídli několik informací, které Vám mohou pomoci při výběru porodnice a mohou na některé Vaše otázky odpovědět.

Autorka: MUDr. Magdalena Weberová
Recenze: MUDr. Lumír Kantor, Ph.D.
Grafická úprava: Pavel Nepasický
Odpovědná redaktorka: Renata Beranová
Vydal Státní zdravotní ústav, Šrobárova 48, Praha 10
Výtiskl GEOPRINT, s. r. o., Krajinská 1110, Liberec
1. vydání, Praha 2007
© Státní zdravotní ústav
Neprodejně

Výběr porodnice

S blížícím se termínem porodu rodiče začínají uvažovat nad tím, v jaké porodnici miminko přivedou na svět. Při rozhodování je dobré zvážit několik okolností:

- dostupnost porodnice, roční období plánovaného porodu, vlastní vůz, sanitka;
- představy o průběhu porodu na základě zkušeností předchozího porodu;
- doporučení gynekologa, doporučení z předporodního kurzu;
- průběh těhotenství, stav plodu a maminky;
- možnost prohlídky porodních sálů, vstřícnost a ochota personálu;
- ochota personálu přijmout jako doprovod ženy jinou osobu než je nastávající tatínek (některá maminka si přeje u porodu přítomnost kamarádky, matky nebo doly a její přání by mělo být respektováno);
- postoj porodnice ke kojení – tam, kde je v porodnici běžně užívána láhev a dudlík, není zárukou kvalitního nácviku kojení a pomoci při problémech s nastupující laktací (kojením). Dobré je volit porodnici s titulem „Baby Friendly Hospital Initiative“.

Pokud má maminka závažnější komplikace těhotenství, nebo je očekáván porod nedonošeného, drobného či nemocného miminka, je dobré volit porodnici s možností intenzivní péče o matku i novorozence.

Předporodní kurz

Během těhotenství se nastávající maminka potřebuje sdílet s partnerem, společně s ním se těšit a připravovat na příchod dítěte. Pro oba rodiče je velikým zážitkem společné pozorování miminka na obrazovce ultrazvuku. Je dobré, aby nastávající tatínek pochopil, jak se těhotenstvím a porodem mění prožívání jeho ženy, a měl možnost hovořit o svých obavách, starostech i radosti. Je proto nejvýše vhodné, aby se některých vyšetření nebo lekcí předporodního kurzu účastnil i otec. Předporodní kurz je možné absolvovat v rámci porodnice, nebo jej pořádají kvalifikované a zkušené porodní asistentky v rámci mateřských center či neziskových organizací. Informaci o těhotenském kurzu poskytuje i gynekolog. Ve správně vedeném kurzu se maminka dozví následující informace:

- o fyziologii těhotenství, o vývoji plodu, psychologii matky a plodu,
- o správné výživě v graviditě a při kojení,
- popis průběhu porodu včetně videa, nebo jiné obrazové dokumentace,
- o těhotenském cvičení a nácviku dýchání, o možných úlevových polohách u porodu,
- o fyziologii a technice kojení s praktickou ukázkou a ná-

cvikem poloh u kojení na panence,

- o péči o novorozence, hygieně, polohování, případně o masážích kojenců,
- o kvalifikované pomoci při sestavení porodního plánu, tak aby nevbuzoval nereálná očekávání rodičky a jejího doprovodu.

Nedílnou součástí kurzu má být návštěva porodního sálu, informace o možnostech výběru polohy u porodu a ovlivnění bolesti u porodu. Součástí návštěvy porodního sálu má být informace o tom, jak je poskytována péče novorozenci, zda je standardní přiložení dítěte k prsu na sále a jak je poskytována péče dětem s případným zdravotním problémem.

Tatínek u porodu

V posledních letech je běžnou praxí všech porodnic účast tatínka při narození dítěte. Pro ženu je otec oporou a jistotou v bolesti, obavách, je důvěrným zázemím rodící ženy. Otec je i pomocí fyzickou, může masírovat, hladit, podírat a často je prostředníkem mezi personálem a ženou. Účast při zrození dítěte je hlubokým zážitkem. Tatínek by měl mít možnost nerušeně dítěte spolu s matkou přivítat a společně prožít první okamžiky nové rodiny. Jsou to chvíle, které se nebudou opakovat. Tyto okamžiky jsou základem nově žitého partnerství v rodině a pomáhají dobremu navázání vztahu otec – dítě. V některých porodnicích je možné, aby tatínek choval dítě způsobem „skin to skin“ (kůže na kůži, tzv. klokánkování), pokud maminka rodí císařským řezem nebo aktuálně nemůže miminko chovat.

Pokud se partner porodu zúčastnit nechce, je dobré jeho rozhodnutí respektovat. Neúčast otce nemusí znamenat jeho nezájem, může být výrazem nejistoty, obav ze selhání nebo neschopnosti ulevit bolesti ženy. (I těchto obav se lze zbavit v dobře vedeném předporodním kurzu nebo kontaktem s jinými novopečenými tatínky.)

Před porodem

Ve 36. týdnu těhotenství jsou všem rodičkám odebrány kultivace (výtěry) z oblasti krčku děložního na bakterii Streptokokus, která za některých okolností může závažně ohrožovat zdraví dítěte. Je-li prokázána přítomnost této bakterie, je správným postupem aplikace několika dávek antibiotik v průběhu porodu. To většinou stačí k ochraně miminka. V 36.-40. týdnu těhotenství obvykle odesílá gynekolog ženu do ambulance té porodnice, kterou si vybrala. Tam je maminka podle stavu svého a stavu miminka pravidelně kontrolována. Je natáčen kardiokardiografický záznam (tj. snímání srdeční akce plodu a děložní činnosti matky). Při překročeném termínu porodu je sledování tohoto záznamu častější nebo je vhodná hospitalizace matky. Měsíc před porodem je dobré mít připravené věci do porodnice v tašce

(seznam je na konci letáčku).

Kdy odjet do porodnice? To je častá otázka motivovaná strachem, aby to nebylo zbytečně brzy nebo naopak příliš pozdě. Odpověď má dát správně vedený předporodní kurz, ale obecně platí:

- vždy zvážit vzdálenost porodnice, povětrnostní podmínky dané roční doby a oprávněnou nervozitu partnera;
- odjet je dobré v době pravidelných kontrakcí, jejichž interval se zkracuje na 10 min. a méně;
- při odtoku plodové vody, a to i bez přítomnosti stahů;
- při krvácení, teplotě a jiných nevysvětlitelných obtížích.

Na porodním sále

Při přijetí na porodní sál je sepsána anamnéza (předchorobí) matky, rodička je vyšetřena lékařem, je natočen kardiokardiografický záznam. Při příjmu je vhodné předložení porodního plánu nebo jasné formulování svých představ, aby personál vzhledem ke stavu matky i dítěte byl schopen naplnit představy o průběhu porodu a ošetření dítěte. Proveditelnost porodního plánu je dobré konzultovat i s dětskou sestrou nebo pediatrem, kteří zodpovídají za zdravotní stav miminka po narození.

Při přípravě rodičky před porodem ve většině porodnic přihlížejí k porodnímu plánu a přání maminky. Není nutné vyprázdnění střev (klystýr) nebo oholení. Nastávající maminka nebo rodičovský pár obvykle stráví dobu nastupujících porodních bolestí v samostatném pokoji. Je tím zajištěna volnost pohybu, výběr úlevových poloh a prostředků, sprchy a relaxace, možnost intimity rodičovského páru. O možnosti ovlivnění bolesti u rodičky informuje porodník. Některé porodnice umožní ženě strávit dobu čekání na porod v teplé koupeli. Průběh porodu sleduje porodní asistentka, rodičku vyšetřuje spolu s lékařem, je-li třeba. Sleduje se bedlivě stav přicházejícího miminka a pravidelně se natáčí kardiokardiografický záznam.

Vlastní porod probíhá dle možnosti porodnice v separovaném pokoji v poloze, kterou si rodička zvolí, nebo na porodnickém lůžku. Po porodu by měl být novorozенец ihned (pokud dovolí jeho stav) položen na nahé břicho nebo hrud' matky a tam by měl strávit několik minut adaptace na náš svět. Náruč matky by měla být první, s čím se miminko na našem světě setká. Důležité je zabránit ztrátám tepla u novorozenečka.

Po prvním seznámení a pozdravení se s matkou a otcem je miminko ošetřeno dětskou sestrou, označeno a při obtížích prohlédnuto pediatrem – tatínek může být obvykle přítomen. Poté je opět přineseno rodičům.

První přiložení dítěte k prsu by mělo být během první hodiny a je maximálně důležité vzhledem k nastupující tvorbě mléka a vzhledem ke správnému navazování vztahu matka – dítě.